

Sapnū sapnē

Vasara aš nebišvažioujo i kėtus kraštus. Mon īr gerā ēr če, Žemaitijuo, sava tiēviškīe, sava Grībovkuo, Laumatēnēs mēškūs. Nuors tuo tieviškīe senē jau nieka nebier. Kāp nebier?! Nebier truobelēs, bet īr zemē, mēškā, griuovē, aplinkou dā vēina a kēta žmuogo gali rastē. Priš kelis metus dā ēr krīžio pastatiau, nes tuo nuoriējē mona mama. Tēp išpēldiau anuos paskotēnē valē. Rasint tou patio pamačėjau ēr Mēkotē dūšēlē... Mēkoti, pēimini, užtalžē negīvā puons iš Laumatiu vėn už tou, ka nutviērē berenkot bolvės iš bolvēinas, ka galletom išsēkeptē... Juk nieks nesēmēldē už anuo dūšēlē. Nieks ni gīvo nerūpēnuos. Mēkē palaiduojē kažkamē tamē pagriuovie.

Mēšks mon – atskērs pasaulis, nepavaldos mūsa pruotou ēr jausmams. Če vīrau savē zakuona... To privalā anū laikītēis, je nuori būtē čėnavuojems ēr pats. Tuo muni išmuokē bruolis. Vākščīuoji sau po mēškali per samanas kap per patalus, anuos švelnēs, minkštās, maluonēs... Kuožnos miedis kėtuoks, tor sava skombiējēma... Kumet vēsē garsā susilej i vēina orkestra, gaunas tuoki simpunējē kap Čiurliuonē „Mēškē“. Vo ka prituravuo ēr paukštēlē, tad ēr be dērēgēnta lazduos skomb sotartēnē gēismie. Mēšks mon švēntuovē: če apsēvalau nu sunkiū mintiū, nu dūšēs nuovargē, vėsas kerpliešas no kūna nusmunk, nusēplaun, nubērst. Toukart palēikti lėngvos kap dūšēlē.

Grībavėms mon panašos i žaidėma, ka turi atrastē tou, kuo iš tikrūju nežėnā, ar iš vėsa īr... Nikumet neparejau iš mēška toštēs krežēs, ka ēr dēdēliausē sausra laukus ēr mēškus išdegēn. No ne vėsomet atrundi baravīku, rauduonikiu, bet gaidieliu, vuošikiniu vės tēik atrasi. Dā šauniau grībautē, kumet grību īr dēdēlē daug. Bet tēp dažniausē nier tonkē – vėsomet rēk šėik tēik užtroktē, kol prisėkrauni krežius. Aš pasėrokoujo su kuožno grībo, pasėsveikėno, rauno anus atsargē, dailē dedo i krieži, nešo anou kėik galint netrunkīdama, ka mažiau sulomdīčiuo. Krežielis grēta prisėpėlda – pasėdara liūdna, nes dā nenuorio kiūtintē lauk iš mēška.

Tumet pradėdo klausītēis mēška garsū. Atsisiedo po sava dā senelē dėigto oužoulo, katras īr dēdēlis, stuors, sens ēr platiuoms ēlguoms šakuoms, išsėplietēs i vėsas posēs. Kartās tēn tēik daug būn pribērē giliū – bėjē ēr artēi priētē, ka anū nesumīniuotumi, nesutraiskītumi: juk kas nuors žėima anas sutriauškīns su maluonomo.

Vėskas panašē bova ēr dabā. Siediejau, atsiriemusi i oužoula kamiena, šėldiaus saulie ēr musint užmėgau. Sapnavau sapna, katrou liōbo sapnoutē ēr sava luovuo guliedama. Aš valkiuojous kažkuokēs laukās... Vēsē medē, vėsas vuobilis, pliurēs, jazmėna kvietkelēs būn tēik aiškēs, ka junto ēr kvapa. Aš per tus sapnus liōbo ētē, ētē, bet tēp nikumet niekor negaliėjau nuētē, nes vėsomet patiuo geriausiuo vėituo liōbo atsėbostē...

Atsėbodau nu baisē dēdēlē triukšma. Net ausis mon užtrėnkē. Aš pašuokau išsėgondusi. Aplinkou vėskas bova pasikeitē. Jouds dongos, tomsē medē monēs nebdžiogėna, vo gondėn; uors pėlns tvonkoma, tēršts. Blīkčiuo žaibā kap žaltvīkslēs. Tujau pasėpėls litos ēr moni kiaurā permerks. Dā daugiau nustebau, supratusi, ka aš vėsā nebepažīsto aplinkuos. Kėtuoks mēšks, kėtuokē pėiva, ēr oužouls vėsā ne tas, pri katrou siediejau. Kou dabar darītē? Paklīdau?.. Bet diekuo mes klīstam? Kas pasėdara tuo žmuogaus makaulie, ka vėskas kėtēp palēikti? Gal Mėkēs dūšēlē tēp keršėj?.. Aš jau bovau paklīdusi dā mergelka būdama. Išėjau rėišutū pasirinktē, nes vēsē kaimē rokavuos, ka šimet īr rėišutū kap nikumet daug. Aš žėnuojau, tuo vėita, kamē tēi lazdīnā aug, ta ēr išėjau. Vėsa laika veizi atsėvertēs, lonkstā tas lazdīnu šakas – matītēis, dieltuo ēr apsėsoka galva. Pradiējē ruodītēis, ka ne tas kels, katrou atėjau, ne ta vėita, katrou bovau. Pasokau tou patio kelio, katrou atėjau, vo ruoduos, ka pliupėno vėsā i kēta posē. Gėrdo, ka zeimaris kažkatramē kėimē žvėig. Tad, mėsłėjo, nukeliausio pas tus žmuonis ēr pasėklausio – gal žėnuos, kamē tēi mona nomā īr. Tēp ēr padariu. Ka jau pasėikiau pamėški, ta ēlgā dairiaus, kol atsėpažėnau, ka mūsa kaimīns tou zeimari žvėgēn, vo dėrvuo besėganontēs avis īr mūsa patiū. Vo muotrėška, pri tū aviū palinkusi ēr bekerponti, – mona mama. Pradžiogau, bet dā ēlgā bovau kap dornaruopiu apsijiedusi, kol beatsitaisiau.

Jou daugiau dairiaus, jou daugiau dīvėjaus. Pradiējē smarkē lītē, bet po tou oužoulo mon nekliova ni laša. Atsėleidosi pradiejau po biški sukiniētēis aplinkou, bet, i korėn posē pasoktē, nežėnuojau. „Ka paklīsti, negal skubiētē“, – prisēmėniau sava mamas žuodius. Toukart vel's pradėd už nuosi vedžiutē.

Staigē krūpteliejau, nes dēdēlē aiškē išgėrdau ūkštaujint.

–A-ū-ū! Benė paklīdā? A-ū-ū!

Mona mamas balsos... Negal būtė! Juk ana jau senė ir mėrusi... Kas ėe moni šauk?

Bet aš vėsomet liōbo klausītė mamas, ta, je ana muni vadėn, mon rėk ėr klausītė.

Nusėramėnau. Pamėslėjau, ka eso kažkėnuo gluobuojema ėr mon negal atsėtėkė juoks bluogs dalīks. Prijau pėiva – perbrėdau per ėlgas smėlgas, paskou per duobėlus išbrėdau artiau truobuos ėr atpažėnau sava nomus, net ėr darzieli po longās... Net mūsa Žaluoji braidė pu duobėlus ėr šlomštėnā šluomštė žuolė pėlna borna...

Aš pravieriau truobuos duris ėr pamatiau sava mama. Puiki, straini, stipri – tuoki, kuoki bova, ka aš dā maža bovau.

– Parejė! Aš tavės ėiškuojau... A girdiejė, kāp tavi šaukiau?..

– Tėp tėp, mama, girdiejau. Diekou... Aš tėkrā bovau paklīdusi ėr tėp dornā, ka ni dabā dā nesopronto, kas ėe iš tėkrūju atsėtėka. Kamė aš esu, ėr iš kor to atsėradā?

– Tik vėsėšks žėbelė galiėjė sudornioutė tuokė dėina žaimekliuotėis su grībās. Juk ėr aklos galiejė suprastė, ka būs lītaus...

– Nieka aš nesupratau – dėina kap dėina. Jau nebžėnau, kor aš būčiuo nuejusi, je nebūtomi monės pašaukusi. Bet kāp to sužėnuojė, ka mon rėk pamačītė?

Mama dā nieka nesakė, nes vėrė vėčerė: maišė mėltus, gnaibė kunkuolelius, metė I verdunti vundini, pīlė pėina. Vo pakvepa tėp maluonė, tėp baisė skanė, ka užsinuoriejau kėik galint greičiau tuos kunkuolinės pasriebtė. Kol vedvė sriebiev, mon rūpiejė sužėnuotė, kas ėe vīkst.

– Mama, pasakīk, kas atsėtėka, ka vedvė apėntās sosėtėkuov? Abėdvė esau jaunas, gražės, svėkas... Atsėraduov viel karto... Kou tas reišk?

– Ėe bova tuoks keists, pravuornos, bet dėdėlė majednos žmuogos užsokės. Paveizietė – baisė strainos: batā blėzg kap zelkuorios, kuostiums poikė krimt, baltė baltėnelė, švėisė plaukā. Paprašė vondėns atsėgertė... Bet ka padeviau, padiejė kruzieli atgal. Saka: „Tava duktie paklīda – nebrond kelė.“ Aš dā nevierėjau: kāp ana galiejė, je ėr maža neliōb paklīstė!?. „Je nepašauksi, ana gal ėr neparėtė. Diekou už vundini. Pagīvenkėtau dā tou laiko, katrou jodvė abėdvė tėik dėdėlė truokštatau. Bet tėp būs tik tol, kol katra nuors pradiesėtav kuo nuors gailietėis.“ Pasėsoka, ėr aš pamatiau, ka tuo žmuogaus apdarā ir keistė. Bet po tās drabužės nebova juokė kūna – atsėsegės gozėks prasėšvėitė kiaurā. Aš pamėslėjau, ka ons galiejė būtė mona Angels Sargs. Vo tėi drabužė tik diel akiū?.. Juk Angelā Sargā tėkrā egzėstou, vo pasėruoda anėi keistās, nėprastās pavidalās, kāp korem beisein.

– Vajė, negalio pavierītė... Mama, aš nikumet nieka negailiesious. Mon ir dėdėlė gerā ėr tėp. Galiptom vėskas tėp per omžius ėr būtė...

– Ka būtomi, – pritarė ėr mama. –Gal eitau goltė?.. Juk jau vielos laiks. Rīta daugiau pasėrokousiau. Eso pavargusi.

– Ėr aš eso pavargusi – golkiau,– pritariau

Kvepiejė žuoleliem, neužmėrštuoliem. Prisėmėniau, kāp mama muni dā maža muokė nusipintė vainėka iš tū kvietkieliu ėr pamerktė i spuotkieli, i anou istatītė skleinīčelė su pamerktās dongaus žėidelės... Ėlgā anuos liōb žīdietetė. Užsėtraukiau margas kartūnėnės zaslonkelės... Pasinieriau i minkšta luova... Grimzdau i mėiga... Mintie iškėla keists klausėms: „Alė kažėn, kamė ir dabā mona vākā?..“ Daugiau jau nieka ėr nebiprisėmėno...

Ka atsėbodau kėta rīta, supratau, ka eso viel Salontūs, ka golo sava luovuo. Jotau sustīrusi kūna, nerongės kuojės. Mamas nebova matītė ni spaga. Luovelies alsava mona abodo vākā. Kāp gerā, kāp gerā, ka jodo abodo vėituo esatau!.. Veiziejaus so dėdėlė meilė i anodoms bornelės ėr pamėslėjau: „Geriau be tuo stebuklinga palaimėnėma, bet ka tik karto su jumis.“ Ta bėnt susapnavau!.. Sapna sapnė. No, poikė bova!..

Bet vuos tik išėjau pro duris ėr pamatiau preminie bestuovinti dėdėli kiuoci su grībās – baravīkās – sustīrau iš dėdėliausės nuostabas: nu anū dā nebova nudžiūvė lītaus lašā... Ėr, šelmėškā, apšvėistė saulės, spėgėna mon i akis.